

ster forståelig og i høj grad læseværdig fremstilling demonstrerer dr. Keene, hvorledes denne kontakt gradvist påvirkede japanske videnskabsmænd og politikere, samt hvorledes reaktionen derpå satte ind efter 1800. På det tidspunkt søgte Japan fortsat at udnytte de fremmedes viden, men samtidig blev forestillingen om den kulturelt laverestående europæer kraftigt akcentueret. Forfatteren demonstrerer overbevisende, at vi må søge tilbage til perioden 1720–1830 for at forstå den dybtgående moderniseringsproces, som traditionelt dateres fra Commodore Perry's ankomst til Japan i 1853.

OLE FELDBÆK

STEN NILSSON: *European Architecture in India 1750–1850*. London, Faber and Faber, 1969. 214 s. Ill. Kort. 7 gns.

I maj 1967 erhvervede den svenske kunsthistoriker Sten Nilsson en velfortjent doktorgrad ved Lunds Universitet på en afhandling om europæisk arkitektur i Indien 1750–1850. Skønt umiddelbart tillokkende har emnet ikke tidligere været behandlet i sammenhæng. Afhandlingen, der nu er udkommet på engelsk og i et rigere udstyr, er et pionerarbejde; og dette har blandt andet betydet, at blot hovedlinierne og kun et udsnit af periodens europæiske arkitektur i Indien er blevet inddraget. Forfatterens mål har været at analysere det europæiske byggeri i Indien med særligt henblik på dets relation til klima og specielle levevilkår; og han konkluderer, at påvirkningen fra indisk arkitektur har været minimal og at de temperatur-tekniske elementer, der optræder, sjældent er specifikt indiske.

Størst interesse for danske læsere har værket ved den meget fyldige og yderst velskrevne behandling, som bliver byen Tranquebar og logen Serampore til del. Ved siden af de evidente kvaliteter, som har været en følge af at have studeret bygningerne på stedet, skal dr. Nilssons dygtige udnyttelse af det danske arkivmateriale fremhæves. Enkelte af hans referencer til arkitekturen i monarkiets europæiske del er næppe holdbare; men behandlingen af Tranquebar og Serampore har sin store værdi ved dels at meddele den første sammenhængende redegørelse for bygningshistorien i de små danske besiddelser og dels ved at sætte disse besiddelser qua arkitekturmonumenter ind i en større, europæisk-indisk sammenhæng.

OLE FELDBÆK

C. J. BARTLETT (ed.): *Britain Pre-eminent. Studies of British World Influence in the Nineteenth Century*. London, Macmillan, 1969. vi + 200 s. 40 sh. Paper 16 sh.

Britain Pre-eminent består af en samling artikler – ialt 8 – skrevet af lige så mange forfattere. Bidragene beskæftiger sig med så væsentlige emner fra forrige århundredes engelske historie som f.eks. den industrielle revolution, frihandelen, emigrationen, imperialismen. Naturligvis er det – bogens omfang taget i betragtning – ikke muligt at nå nogen dybere analyse af disse og andre fænomener. I bogens forord fremhæves da også, at formålet er at foretage en foreløbig vurdering af